

Νηστεύοντας μπορούμε ευκολότερα να ξεκολλήσουμε από την αμαρτία

/ [Γνώμες](#)

Κωνσταντίνος Γανωτής: Φιλόλογος-συγγραφέας, Συνεργάτης του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Πειραιϊκής Εκκλησίας

Από την πρώτη στιγμή που έρχεται στον κόσμο ο άνθρωπος διδάσκεται ότι έχει ανάγκες και επιθυμίες, αλλά ταυτόχρονα υπάρχουν και αγαθά, που τις ικανοποιούν.

Αυτή η ανταπόκριση αναγκών και αγαθών είναι η ευτυχία. Οι πρώτες επιγραφές, που βρέθηκαν, διακηρύττουν αυτή την εύχη των ανθρώπων για ευτυχία · “ βίον μετ’ ὄλβου ” γράφουν, δηλαδή μιὰ πολύχρονη ζωή με ευτυχία, βίον ἀνθόσπαρτον ὅπως λέμε κι ἡμεῖς.

Τὸ πιὸ ἀπαραίτητο ἀπ’ τὰ ἀγαθὰ μετὰ τὸν ἀέρα εἶναι ἡ τροφή μας. Ὅλοι λένε ὅτι “ἀγωνίζονται γιὰ τὸ ψωμί τους ” συνεκδοχικῶς. Ὁ Θεὸς εἶχε τὸν Παράδεισο γιὰ κατοικία τῶν πρωτοπλάστων, στολισμένον μὲ κάθε λογῆς δέντρα, πὺ οἱ καρποὶ τοὺς συντηροῦσαν τοὺς πρωτοπλάστους. Τότε δὲν ὑπῆρχε πρόβλημα οἰκονομικό.

Οἱ πρωτόπλαστοι ἔφαγαν τὸν ἀπαγορευμένο καρπὸ, ὅχι ἐπειδὴ πεινοῦσαν, ἀλλὰ γιὰ νὰ σπάσουν τὴν ἐξάρτησή τους ἀπ’ τὸν Θεό. Θέλησαν σύμφωνα μὲ τὴ συμβουλή τοῦ διαβόλου νὰ ἀποφασίζουν οἱ ἴδιοι μόνοι τους τί εἶναι καλὸ καὶ κακὸ καὶ νὰ ἐκτελοῦν ὅ,τι θέλουν οἱ ἴδιοι. Τὸ ὅτι αὐτὸ τὸ πρῶτο σπάσιμο τῆς ἐξάρτησης ἔγινε μὲ τὸ φαγητὸ ὀφείλεται ὅτι μόνο σ’ αὐτὸ εἶχαν δέσμευση ἀπὸ τὸ Θεό, δηλαδή μόνο

σ' αὐτὸν τὸν τομέα μποροῦσαν τότε ν' ἁμαρτήσουν.

Ὡστε ἡ ἐγκράτεια ἀπὸ ὑπακοὴ ἦταν ἡ πρώτη δεσμευτικὴ ἐντολή, ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς στοὺς ἀνθρώπους, ἅρα καὶ ἡ πρώτη ἁμαρτία τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ γῆ ἦταν ἡ ἀκράτεια. Βέβαια ὁ διάβολος συκοφάντησε τὸ Δημιουργὸ καὶ Πλάστη ὅτι ἤθελε μὲ τὴν ἀπαγόρευση νὰ κρατήσῃ τοὺς πρωτοπλάστους κάτω ἀπ' τὴν ἐπιρροή του, ἐνῶ μὲ τὴν παράβασή τους θὰ γίνονταν τάχα κι αὐτοὶ θεοί, γιατί θ' ἀποφάσιζαν οἱ ἴδιοι τί εἶναι καλὸ ἢ κακὸ καὶ θ' ἄδιναν οἱ ἴδιοι ἐντολές στὸν ἑαυτὸ τους. Βέβαι ἡ πρόταση-πειρασμὸς τοῦ διαβόλου δὲν στόχευε ἢ δὲν ἔδειχνε νὰ στοχεύει στὸ νὰ κάνουν ἀνομίες οἱ ἄνθρωποι, ἀπλῶς ἤθελε νὰ κάνουν ὅ,τι κάνουν γιὰ τὴ δική τους δόξα, ὑπακούοντας στὴ δική τους αὐθεντία.

Μετὰ τὴν ἔξωση ἄρχισαν δυὸ δρόμοι στοὺς ἀνθρώπους, στὴν Ἱστορία θὰ λέγαμε. Ὅταν ἐγέννησε ἡ Εὗα τὸν Κάϊν, εἶπε : “ ἐκτησάμην ἄνθρωπον παρα τοῦ Θεοῦ ὡς χωρηγοῦ ὅλων τῶν δωρεῶν ”. Κι ὁ Ἄβελ ἀκόμα μαρτυρεῖται ὡς ἀθῶος λάτρης τοῦ Θεοῦ. Ἡ θυσία του ἐγένε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Θεό. Ὁ Κάϊν ὅμως ἔκανε κι αὐτὸς θυσία, ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἤθελε αὐτός, ὅχι ὅπως ἀπαιτοῦσε τὸ τυπικὸ (ποὺ τώρα ἐμεῖς δὲν τὸ ξέρουμε). Καὶ ἡ θυσία του δὲν ἐγένε δεκτὴ ἀπὸ τὸν Θεό. Κι ἀπὸ τότε ὁ Κάϊν ἄρχισε νὰ κατρακυλᾷ στὸ χειρότερο καὶ δὲν μεταννοοῦσε · ἔτσι ἐγένε καὶ ὁ πρῶτος ἀδελφοκτόνος στὸν κόσμον καὶ μάλιστα δὲν λύγισε στὴν πρόκληση τοῦ Θεοῦ γιὰ μετάνοια, ὅταν τοῦ φώναξε :

“ Κάϊν πού εἶναι ὁ ἀδερφός σου ; τὸ αἷμά του βοᾷ . . . ”

Ὑστερα γέννησε ἡ Εὗα τὸν Σὴθ ἀντὶ τοῦ Ἄβελ, ὅπως εἶπε, γιὰ νὰ παρηγορηθεῖ. Κι ὁ Σὴθ εἶχε τὶς ἴδιες ἀρετὲς τοῦ Ἄβελ. Οἱ ἀπόγονοί του ὀνομάστηκαν τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ οἱ ὀπίγονοι τοῦ Κάϊν ὀνομάζονταν ἄνθρωποι, ἀπλῶς ἄνθρωποι.

Αὐτοὶ οἱ “ ἄνθρωποι ” ἦταν αὐτό, ποὺ λέμε ἐμεῖς “ κόσμος ” , ἄνθρωποι ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ ζήσουν μέσα στὰ ὅρια τοῦ μεταπτωτικοῦ κόσμου, λογαριάζοντας τὸν πλοῦτον τῆς φύσης καὶ ἐπιδιώκοντας τὴν ἀπόλαυση τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιθυμίες τους.

Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ κοπέλες τους ἀποβλέποντας κι αὐτὲς ὅπως ὅλοι οἱ δικοί τους στὴν ἱκανοποίηση τῶν ἐπιθυμιῶν τους σὲ ὅσο γινόταν μεγαλύτερο βαθμό, ἐπιτηδεύονταν ὑπερβολικὰ στὴν ἐμφάνισή τους, τονίζοντας ὑπερβολικὰ τὴ θηλυκότητά τους, ὥστε ξετρέλαναν τοὺς υἱοὺς τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ καημένοι “ εἰσῆλθοσαν πρὸς αὐτάς ”, δηλαδή ἄρχισαν τὰ πρῶτα φλερτάκια καὶ τὶς πρῶτες σχέσεις τους μὲ τὴ γενιὰ τοῦ Κάϊν. Κι αὐτὸ ἦταν ἡ αἰτία νὰ αποφασίσῃ ὁ Θεὸς τὸν κατακλυσμὸ καὶ νὰ ἀπολέσῃ ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος !

Καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Νῶε, ποὺ διασώθηκαν μέσα στὴν κιβωτό,

ἄρχισαν μιὰ παράδοση ὅχι τόσο καθαρή , ὑπάκουη στὶς θεῖες ἐντολές, ἀλλὰ κάπως ἀνάμικτη μὲ τὶς παραδόσεις τοῦ Κάϊν καὶ τοῦ Σήθ. Ξέρουν ὅμως ὅλοι ἀπὸ τὶς ἐθνικὲς τοὺς παραδόσεις ὅτι ὑπάρχει Θεὸς καὶ ζητάει πάντα ἀπὸ μᾶς τὰ πλάσματά του νὰ κάνουμε τὸ θέλημά του. Κι ἀπὸ τότε πάλι ὁ κόσμος χωρίζεται στοὺς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, ποὺ τοὺς ἀποτελοῦσαν πρὸ Χριστοῦ οἱ Ἰσραηλῖτες καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τοὺς ἔλεγαν “ ἔθνη ” ἢ “ ἐθνικούς ” . . . Μετὰ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο ὑπάρχουν οἱ Χριστιανοί, καὶ τὰ ἔθνη.

Οἱ Χριστιανοὶ δὲν ξεχνοῦν τὴν πρώτη κρίσιμη ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκόμη διδάσκονται τὴν ἐπανάληψη τῆς ἐντολῆς ἐκείνης ἀπὸ τὸν Χριστὸ καὶ ξέρουν τώρα ὅτι ἡ ὑπακοή τους στὸ θέλημά Του θεμελιώνεται μὲ τὴν ὑπακοή στὴν ἐντολή τῆς νηστείας. Μὲ τὴ νηστεία λέει ὁ Χριστιανὸς στὸ Θεό : “ Συγχώρεσέ μας, Κύριε, ποὺ τότε δὲν σὲ ὑπακούσαμε, γιὰ νὰ διορθώσουμε καὶ τὴν πρώτη ἀνυπακοή τῶν προπατόρων μας καὶ ν’ ἀρχίσουμε ἔτσι ἀπ’ τὴν ἀρχὴ τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου ” .

Ὁ Χριστὸς μας ἦρθε στὸν κόσμο, γιὰτὶ δὲν ἤθελε νὰ βλέπει τοὺς ἀνθρώπους νὰ κυριαρχοῦνται ἀπὸ τὴν τυραννία τοῦ διαβόλου. Καὶ ὅταν θεράπευσε ἕνα δαιμονισμένο καὶ τὸν ῥώτησαν οἱ μαθητές του γιὰτὶ αὐτοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν, εἶπε : “ τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ ”. Ὡστε ἔχουμε σαφῇ καὶ κατηγορηματικὴ δήλωση τοῦ Κυρίου μας ὅτι μόνο μὲ προσευχὴ καὶ νηστεία εἶναι δυνατόν νὰ διωχτεῖ τὸ γένος τῶν δαιμόνων ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ “ γένος τῶν δαιμόνων ” ἔχει τεράστια ποικιλία τρόπων μὲ τοὺς ὁποίους ἐπιχειρεῖ (καὶ συχνὰ κατορθώνει) νὰ κυριαρχήσει πάνω στοὺς ἀνθρώπους. Ἐπειδὴ φθονεῖ τὸν Θεό, θέλει νὰποδείξει ὅτι οἱ ἄνθρωποι ξέχασαν κάθε ἐξάρτησή τους ἀπ’ τὸ Θεό, καὶ μάλιστα ὅταν τοὺς τὸ θυμίζει ὁ Θεός, αὐτοὶ ἀρνοῦνται νὰ τὸ δεχτοῦν καὶ νὰ τὸ ἐφαρμόσουν.

Ἡ νηστεία διατηρεῖ στὴν καρδιά μας τὸ αἶσθημα ὅτι εἴμαστε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ἀκόμα καὶ ὅταν εἴμαστε ἄσωτα. Νηστεύοντας μπορούμε εὐκολότερα νὰ ξεκολλήσουμε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, γιὰτὶ εἶναι τότε ταπεινωμένο τὸ θηρίο τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος, δηλαδὴ τῆς ὁρμῆς μας πρὸς τὴν ἁμαρτία, ποὺ ἔχει γίνει συνήθεια πὰ καὶ θεωρεῖται αὐτονόητο καὶ πρόχειρο.

Αὐτὴ ἡ ἀπελευθέρωσή μας ἀπὸ τὴ βασανιστικὴ ἐπιρροή τοῦ δαίμονα καὶ ἡ παράδοσή μας στὴν πατρότητα τοῦ Θεοῦ μᾶς δίνει τὴ χαρὰ τῶν παιδιῶν, τῶν ὑπάκουων παιδιῶν, ποὺ ἀναπαύονται ξένιαστα στὴν ἀγάπη καὶ στὴ φροντίδα τῶν γονιῶν τους.

Καὶ ἡ κατάλυση μετὰ τὴ νηστεία ἔχει τὴ χαρὰ τοῦ βραβείου, τοῦ πανηγυριοῦ μετὲ

τῇ νίκη · ἀποτελεῖ κάθε κατάλυση μετὰ τὴ νηστεία μιὰ προτύπωση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ποὺ θὰ βραβεύσει ὅλες τὶς ἀρετὲς καὶ θὰ παρηγορήσει κάθε ταλαιπωρημένον ἄνθρωπο πάνω σὲ τούτῃ τῇ γῇ καὶ θάφαιρέσει ἀπὸ παντὸς ἀνθρώπου πᾶν δάκρυον. Γι' αὐτὸ ἔχουμε τόση χαρὰ κι εὐθυμία στὸν πανηγυρισμὸ τοῦ Πάσχα καὶ ὅσοι δὲν εἶναι Ὁρθόδοξοι καὶ μᾶς βλέπουν παραξενεύονται καὶ μᾶς παρεξηγοῦν · δὲν ἔχουν δεῖ αὐτοὶ τὴ νηστεία τῆς Τεσσαρακοστῆς, γιατί ἡ νηστεία δὲν φαίνεται.

Διαβάζοντας τὴν Ἱστορία καὶ τὴ Λογοτεχνία τῶν λαῶν διαπιστώνουμε ὅτι ὅλοι οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου ἐπείνασαν πολὺ στοὺς αἰῶνες ποὺ πέρασαν. Ἀκόμα καὶ στὶς μέρες μας ἑκατομμύρια συνανθρώπων μας πεινοῦν καὶ πολλοὶ πεθαίνουν ἀπ' τὶς συνέπειες τῆς στέρησης τροφῆς, φαρμάκων κ.ἄ. Μὲ τὸ μυαλό μας ἀπωθοῦμε τὶς ἐνοχές μας λέγοντας ὅτι κι ἐμεῖς φτωχοὶ εἴμαστε. Μ' ἓνα πικρὸ χαμόγελο ἀπάντησε σ' αὐτὴ τὴν ἔκφραση ἓνας μετανάστης σ' αὐτὸν ποὺ τὸ εἶπε : “ – Δὲν ξέρετε τί σημαίνει πεῖνα, κύριε. Αὐτὴ τὴν πεῖνα τῶν παιδιῶν τῆς Ἀφρικῆς ποὺ λιποθυμοῦν πάνω στὰ θρανία τοῦ σχολείου, γιατί τρῶνε ὅ,τι τρῶνε μέρα παρὰ μέρα, τὴν πεῖνα ποὺ ἐξωθεῖ τὰ κοριτσάκια στὴ νότια Ἀσία στὴν πορνεία, αὐτὴ τὴν πεῖνα τὴν αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ μας κι ἂς παλεύει ὁ νοῦς μας νὰ τὴν ξεχάσει.

Κι αὐτὸ αὐξάνει τὴν κατάθλιψη ὅλων τῶν κοινωνιῶν, ποὺ εὐημεροῦν ἔστω καὶ σχετικὰ. Ἀλήθεια ποίος μπορεῖ νὰ κοιμηθεῖ χορτάτος μὲ μιὰ ἀθῶα συνείδηση ὅταν ξέρει ὅτι ἑκατομμύρια παιδάκια κοιμοῦνται τὴν ἴδια ὥρα νηστικά ; Στὰ τελευταῖα χρόνια αὐτὸ συμβαίνει καὶ στὶς δικές μας γειτονιές. Ἐκεῖνο ποὺ μᾶς δείχνει ἀμετανόητους βαρβάρους εἶναι ὁ σαρκασμὸς μας μὲ τὴν ἀνελέητη πολυφαγία καὶ καλοφαγία μας.

Κι ὅμως μπορούμε μὲ τὴ νηστεία μας τοῦλάχιστον νὰ λιγοστέψουμε τὸν σαρκασμὸ μας. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλεημοσύνη μας μπορούμε νὰ κάνουμε πρὸς τοὺς πεινασμένους ἀδελφούς μας μὲ τὰ περισσεύματα, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴ νηστεία. Οἱ διάφορες ἐνορίες μας (ποὺ εἶναι πολλές) στηρίζουν τὶς ἱεραποστολές μας σ' ὅλον τὸν κόσμον, καὶ φυσικὰ μὲ τὶς ἱεραποστολές βοηθοῦμε στὴν ἐπιβίωση τῶν πεινασμένων ἀδερφῶν μας ἀλλὰ καὶ μὲ τὴ νηστεία καὶ τὶς ἄλλες θυσίες, ποὺ ἐπιβάλλουν οἱ ἐνορῖτες στὸν ἑαυτό τους. Ἀπο κάτι τέτοια μπορούμε νὰ ἐλπίζουμε ὅτι τελικὰ θὰ σωθεῖ ἡ Ἑλλάδα μας.

Ἡ νηστεία ἐκπροσωπεῖ καὶ σὰν σύμβολο ὅλες τὶς στερήσεις, ποὺ ἐπιβάλλει ὁ Χριστιανὸς στὸν ἑαυτό του, γιὰ νὰ ταπεινώσει τὸ σαρκικὸ του φρόνημα ἀφ' ἑνός, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ κάνει δυνατὴ τὴν ἄσκηση τῆς φιλανθρωπίας.

Θα βρεθοῦν πολλοὶ ν' ἀμφισβητήσουν τὴ δύναμη τῆς νηστείας, γιατί σκέπτονται ὀρθολογιστικά. Ἄν ἴδοῦν ὅμως ὅτι ὅλοι οἱ προφῆτες, οἱ ἅγιοι ἀσκητὲς καὶ οἱ ἅγιοι

δάσκαλοι καὶ μάρτυρες ἔφτασαν σ' αὐτὸ τὸ θαυμαστὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς μὲ τὴ νηστεία καὶ μάλιστα ὅσο ἀνέβαινε ἡ νηστεία τους τόσο ἀνέβαινε καὶ ἡ ἀγνότητά τους, θὰ ἀναγκαστεῖ καὶ λογικὰ ἀκόμα νὰ καταλήξει στὴν ὁμολογία ὅτι ἡ νηστεία ἔχει τεράστια δύναμη καὶ φέρνει καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα. Γεμάτα εἶναι τὰ συναξάρια τῶν ἀσκητῶν μας μὲ τὶς ἀναφορὰς στὴ νηστεία, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ κύριο μέρος τῆς ἄσκησής τους. Καὶ βλέπουμε νὰ τρέχουνε χιλιάδες καλοταϊσμένοι καὶ χορτάτοι νὰ πάρουν εὐλογία καὶ δύναμη ἀπὸ τοὺς νηστικούς ἀσκητικούς γεροντάδες !

Τελικὰ καὶ ἡ κοσμικὴ ἱατρικὴ συνιστᾷ τὴ νηστεία, ποὺ τὴν ὀνομάζει δίαιτα, ὡς μεγάλη ἄσκηση ὑγείας. Μπορεῖ βέβαια τὰ διαιτολόγια τῶν διαιτολόγων νὰ γιατί προσέχουν πολὺ οἱ κοσμικοὶ περιλαμβάνουν κρέας τὴν Τετάρτη καὶ ὄσπρια τὴν Πέμπτη, γιατροὶ νὰ μὴ συγχέονται μὲ τὴν ἱατρικὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἔτσι λοιπὸν μὲ τὴν ἄσκηση τῆς νηστείας καὶ μὲ τὴ χαρὰ τῆς ἀθωότητος, ποὺ χαρίζει ἡ νηστεία, μποροῦμε νὰ χρωματίσουμε μὲ ζωηρὰ καὶ χαρμόσινα χρώματα τὴ ζωὴ μας καὶ νὰ ζήσουμε κι ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπίγεια ζωὴ μιὰ πρόγευση τοῦ Παραδείσου.

Βέβαια ὑπάρχουν καὶ κάποιοι ποὺ δυσκολεύονται ἀπὸ τὴν ὑγεία τους νὰ νηστέψουν. Ἄντὶ νὰ προσφέρουν θυσία στὸ Θεὸ τὴ νηστεία τους, ἄς προσφέρουν τὴν ἀσθένειά τους. Κι αὐτὴ μιὰ νηστεία εἶναι, ὅταν προσφέρεται μὲ ὑπομονὴ καὶ εὐχαριστία. Αὐτὸ εἶναι διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ κάθε κακοπάθεια ποὺ ὑπομένουμε σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ καθὼς καὶ ἡ κάθε θεληματικὴ ταλαιπωρία στὴν ὁποία ἐπιβάλλουμε τὸ σῶμα μας, εἶναι μιὰ φανέρωση τῆς νοσταλγίας μας γιὰ τὸν Παράδεισο καὶ μιὰ προσευχὴ “ ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου ”.

Ὁ διάβολος, ἀγαπητοί μου, ἐνῶ εἶναι βέβαιος ὅτι θα χάσει τὸν τελικὸ θρίαμβο στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, εἶναι αἰσιόδοξος ὅτι θὰ μᾶς νικήσει στὸ μεταξὺ μὲ πολὺ σατανικὲς παγίδες, ἰδιαίτερα σ' αὐτοὺς ποὺ νηστεύουν. Τοὺς παρακινεῖ νὰ περηφανευτοῦν ὅτι εἶναι ἄξιοι νὰ νηστέψουν, νὰ κατακρίνουν αὐτοὺς ποὺ δὲν νηστεύουν ἢ δὲν κατάφεραν νὰ νηστέψουν καὶ ἀκόμα ὅτι ἡ νηστεία τους συνιστᾷ δικαίωμα ἀναγνώρισης τῆς προσωπικῆς τους ἀξίας. Ἔτσι σοῦ ἀφίνει τὴ νηστεία ὁ διάβολος, ἀλλὰ σοῦ παίρνει τὴν ταπείνωση. Ὁ ἐσωτερικὸς σατανικὸς πόλεμος εἶναι αὐτό. Γινόμαστε ἀντὶ γιὰ ἅγιοι, Φαρισαῖοι ὅπως αὐτοί, ποὺ τοὺς κατήγγειλε καὶ ὁ Κύριος.

Ἄφησα τελευταῖο τὸ παράδειγμα τοῦ Ὀδυσσέα. Ὁ λαὸς μας καὶ μέσα στὴν εἰδωλολατρεία ἔπαιρνε μηνύματα κρυφὰ ἀπ' τὴ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Τὸ κυρίαρχο στοιχεῖο μέσα στὴν Ὀδύσσεια εἶναι ὁ νόστος, ὅπως καὶ γιὰ τοὺς

Χριστιανούς βέβαια, που όνειρεύονται να φτάσουν στη βασιλεία των Ουρανών. Η βασική προϋπόθεση όμως για την πραγματοποίηση του νόστου είναι – ποιός θα το πίστευε – ή νηστεία.

Και είναι έξοργιστικό ότι το τονίζει και το υπερτονίζει ο Όμηρος, αλλά οι όρθολογιστές φιλόλογοι σχεδόν το αγνοούν. Και στο προοίμιο ως μόνος λόγος, που οι σύντροφοι του Όδυσσέα έχασαν τη χαρά του νόστου μαζί με τη ζωή τους, είναι γιατί δεν σεβάστηκαν τον όρο του θεού Ήλιου να μη φάνε τα ιερά ζώα του, που έβοσκαν στα λιβάδια της Σικελίας. Και μόνον ο Όδυσσέας έγύρισε στην πατρίδα του και γεύτηκε τη χαρά του νόστου, γιατί δεν παραβίασε τον όρο του Υπερίονος Ήλιου.

Και στο στοιχείο Μ της Οδύσσειας με 159 στίχους περιγράφει δραματικά το περιστατικό της άμαρτίας των συντρόφων, που τους στέρησε τον νόστον. Και μάλιστα άφηγεΐται πώς παρουσιάστηκαν τέρατα και σημεία της φύσης πριν από την τελική καταστροφή. Κάποια ζώα, που ψήνονταν πάνω στα κάρβουνα με τη σούβλα, βέλαζαν και κάποια τομάρια σηκώθηκαν και περπατούσαν σαν ζωντανά. Τόσο τρομακτική περιέγραψε ο Όμηρος την άμαρτία των συντρόφων, που ήταν μοιραία για όλον τον νόστον αυτών που άμάρτησαν.

Λοιπόν, πατέρες και άδελφοί μου, αν θέλουμε κι εμεΐς ναπολαύσουμε το “ νόστο μας ” αλλά και στο μεταξύ της επίγειας ζωής μας να νιώσουμε την εύφροσύνη της άθώας καρδιάς και της αγάπης μας προς όλους τους άδερφούς μας, πρέπει να υποδεχτούμε με χαρά και προσδοκία μύριων αγαθών τη νηστεία, που μάς προσφέρει ή Έκκλησία μας.

Μ’ αυτή την προετοιμασία περιμένουμε τα Χριστούγεννα. Στην ψυχή μας έγκαθίσταται ή προσδοκία της επανόδου μας στον Παράδεισο. Γι’ αυτό κλαΐμε, όταν μάς βρεΐ οποιοδήποτε κακό, γιατί είμαστε πλασμένοι κι άποζητούμε να ζούμε σε Παράδεισο. Κι ο Θεός μας, ο Δημιουργός και Πατέρας δεν μάς ξαναβάζει σ’ ένα περιβόλι πολύκαρπο όπως τους πρωτόπλαστους, δεν μάς κάνει πάλι εύτυχισμένους άπλως σε περιβάλλον μακάριο αλλά μάς ξαναπλάθει όχι όπως τον πρώτον Άδάμ άπλουν άνθρωπον, αλλά ως τον δεύτερον Άδάμ, δηλαδή τον Ήησοΐν Χριστόν. Γι’ αυτό γεννήθηκε ο Χριστός μας και γι’ αυτό έχουμε τη χαρά των Χριστουγέννων, γεννήθηκε για να γίνει ο Θεός άνθρωπος και να μάς κάνει κι έμας Θεούς.

Ήρθε για να πονέσει μαζί μας, να συμμεριστεί ο άναμάρτητος αυτός τα βάσανά μας, που μάς κληρονόμησε ή έξωσή μας από τον Παράδεισο, και να μάς μεταδώσει χαρισματικά τη θεανθρώπινη φύση Του. Αυτό δηλαδή που δεν είχε ο πρώτος Άδάμ. Κι έπειδή είμαστε τελείως άνάξιοι για τέτοιο άνέβασμα της φύσεώς μας λέμε “ κατὰ χάριν ” παίρνουμε αυτή τη δωρεά, όπως “ κατὰ χρέος ” πηγαίνουμε στη

μετάνοια.

Καὶ δὲν μεταννοοῦμε μόνο γιὰ παραβάσεις συγκεκριμένων ἐντολῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλη τὴν ἱκανοποίηση τῆς ζωῆς μας μέσα στὴν πτώση μας, γιὰ τὸ ὅτι στρογγυλοκαθήσαμε ἔξω ἀπὸ τὸν Παράδεισο σὰν εὐχαριστημένοι, σὰν νὰ ξεχάσαμε γιὰ ποιά ζωὴ πλαστήκαμε, τίνος πατέρα εἴμαστε παιδιά. Τώρα ὅμως μὲ τὸ βάπτισμα ξαναγεννιόμαστε πάλι ἀπὸ τὸ νέο Παράδεισο τὸν ἁγιασμένο καὶ ξαναβρίσκουμε τὴν ἀληθινὴ κτίση, τὴν ἀληθινὴ πατρίδα μας. Καὶ μὲ τὴ συγχώρεσή καὶ τὴ συμμετοχή μας στὸ μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας παίρνουμε τὴ νέα μας φύση τὴ θεανθρώπινη καὶ γεννιόμαστε κι ἐμεῖς μαζί μὲ τὸ Χριστὸ στὴ Βηθλεὲμ ἀπὸ τὴν Παρθένο Μαρία ὡς μέτοχοι τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

Τόσο μεγάλα πράγματα, ἀσύλληπτα στὸ νοῦ μας, γίνονται σὲ μᾶς, ποὺ ζοῦμε μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ κάτι μᾶς βαστάει καὶ δὲν “ ἀκούγεται ” μέσα μας ἢ χαρὰ καὶ ὁ χαρμόσυνος ὕμνος, τῶν ἀγγέλων “ δόξα ἐν ὑψίστοις ” καὶ τὸ “ Ὡσαννά “. Αὐτὸ τὸ κάτι εἶναι ὁ σύνδεσμός μας μὲ τὶς κοσμικὲς ἡδονές, ἡ νοσταλγία θάλεγε κανεὶς τῆς γήινης φύσης μας, τὸ γλυκοίταγμα τῆς ἁμαρτίας, ποὺ συντηρεῖται ἀκόμα μέσα μας καὶ παρατείνεται. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος αποτίναξε ἀπὸ πάνω του ὅλη αὐτὴ τὴ σχέση του μὲ τὴν ἁμαρτία καὶ τὸν κόσμο ὡς φορέα τῆς ἁμαρτίας καὶ γι’αὐτὸ μπορεῖ νὰ γράφει : “ Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός ”.

Ἕνας λογισμὸς μας εἶναι βέβαια γιὰτὶ παρὰ τὴν μετάνοιά μας, παρὰ τὴ συμμετοχή μας στὸ Σῶμα καὶ στὸ Αἷμα τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ, ἔχουμε ἀκόμα τὰ βάσανα τῆς μεταπτωτικῆς μας ζωῆς. Ὅπως εἶπαμε καὶ πρὶν πάνω ἀπαντῶνται στὸ ἐρώτημα γιὰτὶ δὲν ἔχουμε τὴ χαρὰ πλήρη τῆς συμμετοχῆς μας στὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμα δὲν ἔχουμε πλήρη τὴν ἀπόφαση νὰναθέσουμε τὸν ἑαυτὸ μας στὸ Θεό, ἀκόμα δὲν ἔχουμε ὁλόκληρη τὴ μετάνοια.

Καὶ ὁ Χριστὸς μας, ποὺ γεύτηκε τοὺς πόνους τὸ ἔκανε αὐτὸ γιὰ συμμετοχή του στὸν παγκόσμιον πόνο, γιὰ νὰ δείξει κι αὐτὸς ὡς πατέρας κι ἀδερφὸς ὅτι συμμερίζεται τὰ βάσανά μας. Καὶ γιὰ ἓνα ἀκόμα λόγο, γιὰ νὰ μᾶς δείξει πόση εἶναι ἡ ἀγάπη του καὶ νὰ προκαλέσει καὶ τὴ δική μας ἀνταπόκριση. Σὰν παθιασμένος ἐραστὴς ἐπιδεικνύει τὴν ἀγάπη του, γιὰ νὰ μάθουμε πρὶν ὅτι δὲν ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ ἓναν ἰδιοκτήτη ποὺ ἀναπαύεται στὴν μακαριότητά του ἀλλὰ μὲ πατέρα, ἀδερφὸ καὶ “ ἐραστή ” μας. Ἔτσι ἡ μετάνοιά μας εἶναι εὐκόλη κι αὐτονόητη καὶ ἡ ὑπακοή μας στὶς ἐντολές του γίνεται ἀπὸ φιλότιμον κι ὄχι ἀπὸ τὸν τρόπο τῆς τιμωρίας.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ οἱ Χριστιανοὶ περιμένουν τὰ Χριστοῦγεννα μὲ μιὰ γλυκιὰ χαρὰ, τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ ἀνάμεσά μας. Σ’ αὐτὸν θὰ ποῦμε τὸν πόνο μας, θὰ ὁμολογήσουμε τὴ μετάνοιά μας, σ’αὐτὸν θὰ ἰδοῦμε τὸ Σωτῆρα, ποὺ θὰ καταργήσει ὅλα τὰ βάσανα τῆς ἱστορίας καὶ θὰ βροῦμε πάλι τὴ θέση μας στὸ σπῖτι τοῦ πατέρα

μας. Ἀπ’ αὐτὸν θάξαναέρθει στὸν καθένα μας ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ τέκνου τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἐξαφανιστοῦν οἱ ἐνοχές, θὰ ξεχαστεῖ ἡ ἐκδικητικὴ δικαιοσύνη καὶ θὰ ἐξαπλωθεῖ στὸν κόσμος ἡ δικαιοσύνη τῆς συγχώρεσης. Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ “ ἀφελὼν ἀπὸ παντὸς προσώπου πᾶν δάκρυον ”.

Κι ἐμεῖς παρηγορημένοι γιὰ τοὺς πόνους καὶ τὰ βάσανα τὰ δικά μας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου, ἃς ἀγαπηθοῦμε μεταξύ μας, ἃς γνωριστοῦμε τούλάχιστον, ἃς συγχωρεθοῦμε κι ἃς συγχωρήσουμε, ἃς ἐλεήσουμε τοὺς ἀδερφούς μας ὅπως μᾶς ἐλέησε ὁ Χριστός, ἃς διώξουμε τὶς μέριμνες καὶ τὶς ἀγωνίες μας ἀναθέτοντάς τις στὸν Χριστό μας καὶ ἔτσι θὰ ψάλουμε μὲ βαθιὰ συναίσθηση μαζὶ μὲ τὸ μελωδὸ Κοσμᾶ :

Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστὸς ἐξ οὐρανῶν
Χριστὸς ἐπὶ γῆς ὑψώθηκε
Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ
καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἀνυμνήσατε λαοί,
ὅτι δεδόξασται.